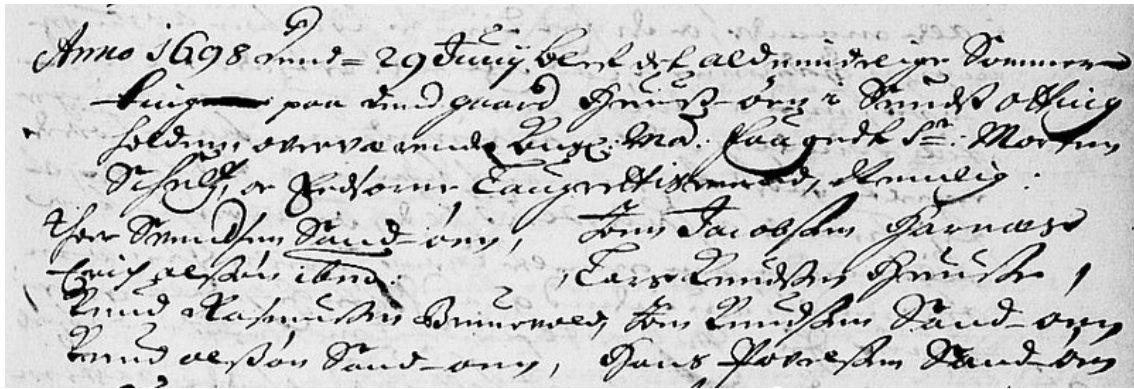

Tinglysning av Nord-Heggdal i Sund, 29 Juni 1698

Romsdal sorenskriveri, Tingbok, 1694-1699. Side 102b.

Anno 1698 dend = 29 Junij blef det almindelige Sommerting paa dend gaard Huus-øen i Sunds otting holden.

Iver Troensen Gauset oc Amund Troensen Høllingsæter frem Komme for Retten, oc angave, at de Begge have solt fra demmen oc deris arvinger, oc till Troen Ingebretsen Hauchebøen oc hans arvinger, deris tilfaldne arvede odelsgoods i Nøer Heggdall beliggende, som demmen eftter Sl: Helge Aamundsatter Gauset d= 6 octbr: 1697 er tilfaldne, Nemlig Iver Troensen Gauset selger Een vog fisk med Bøxell oc Aamund Troensen Høllinsengseter selger 14 2/5 merker fisk med Bøxell, Iligemaade fremkom hans fader Ingebret Pedersøn Hauchebø oc foregav, at hand paa sin Hustrue Siri Troensdatter veigne har solt oc afhendt til sin Søn ermelte Troen Ingebretsen - 7 1/5 merker fisk odelsgoods med Bøxell, som hennem ovenmelte tiid paa arveschifted er tilfalden *q* (merke til fotnote!) oc bekiende alle, at have bekommed, deris fulde oc fornøyelige betaling i alle maade, oc derfor kiente sig oc hans arvinger ingen ydermere Lod dehl eller art, der til at have, med at følge hannem oc hans arvinger til evindlig odel oc ejendom, saa oc Lovede ermelte gods for hin mands føyning oc tiltahle, at fri hende oc schadeløs holde, bedrager sig saa tilsammen, som ermelte Troen Ingebretsen, som ovenmelt, nu i dend gaard Nøre Heggdall er ejende Een vog oc Et pund 4 4/5 marche fisk med bøxell.

Fotnote i tingboka:

q : For uden ovenmelte oc bortsolte odelsgoods, fremkom Rasmus Haldasen Lille Kløfset, oc angaf at hand som de andre medarvinger har bortsolt = 7 1/5 merker odelsgoods, som hand med sin Hustrue Berte Iversdatter arveligen er tilfalden.

Noen merknader:

1) Her fremkommer det klart at den Berit Iversdatter som er gift med Rasmus Haldasen er datter av Siri Tronsdatter Gauset, gift med Ingebret Pedersen Haukebø. Jeg tror Siri må ha fått datteren Berit med en Iver (ukjent, trolig avdød) før hun giftet seg med Ingebret. Merk at Berit også er en Iversdatter i skiftet etter sin mann Rasmus Haldasen i 1709 – ikke en tilfeldig skrivefeil. Merk også at Siri sin arvepart på $14 \frac{2}{5}$ merker fisk i Nord-Heggdal, blir delt helt likt mellom de to barna hennes: Berit Iversdatter får $7 \frac{1}{5}$ merker, Trond Ingebretsen får $7 \frac{1}{5}$ merker.

2) Denne tinglysningen gjelder Trond Ingebretsen Haukebøs eiendom av 1 vog, 1 pund og $4 \frac{4}{5}$ merker fisk i Nord-Heggdal – som totalt er på 2 voger. Hvem eier resten?

I matrikkelen av 1700 er Trond Ingebretsen (f.ca. 1669) på plass, og da står det at han eier og bruker 1 vog, mens Iver Gauset eier og bruker 1 vog. Vi vet fra tinglysningen at dette bare er sånn omtrentlig riktig, for Iver har jo solgt sin vog.

I matrikkelen 1702 får vi en oppklaring, der står det at av 2 vog i Nord-Heggdal, eier og bruker Trond 4 pund og $4 \frac{4}{5}$ merker (som oppgitt i tinglysningen, merk at 1 vog = 3 pund). Og (nb!) de øvrige eierne er: Gjertrud Andersdatter, Helge Tronsdatter og Peder Heggdals barn. Disse eier samlet 1 pund og $19 \frac{1}{5}$ merker (stemmer utmerket, 1 pund = 24 merker).

Her er det klart at Trond Iversen og Helge Amundsdatter hadde flere barn. Vi må vel tro at Gjertrud Andersdatter var gift med en tredje Trondsønn, evt. hans eneste arving. Helge Tronsdatter nevnes spesielt, uten at «og» fra matrikkelen betyr at hun var gift med Peder Heggdal, og at deres barn er eiere. Nei, det står «og» fordi de har hver sin eierpart, for Peders enke er brukeren på Nord-Heggdal iflg. matrikkelen 1697. Peder kan ha vært gift med ei tredje Tronsdatter, eller så kan han godt være en fjerde Trondsønn siden det refereres til hans barn (barna er vel ikke fullmyndige ennå) som eiere – ikke enken – jfr. eierangivelsen for de to andre kvinnene ved navns nevning.

Det ser ut om det må ha vært 6 barn som arvet Trond og Helge. For om eldste sønn Iver Tronsen arvet halve eiendommen (1 vog), så skulle de øvrige 5 barna dele 1 vog (3 pund, eller 72 merker). Vi ser i tinglysningen at bror og søster får like store deler ($14 \frac{2}{5}$ merker). 1 vog = 72 merker, og $72 / 5 = 14 \frac{4}{5}$ merker. Helt etter boka. De kan jo ha hatt flere barn, men disse må evt. ha vært døde uten arvinger ved skiftet i 1697 etter lengstlevende Helge Amundsdatter.

Anders Tronsen Gauset er 6 år ved Sogneprestens manntall i 1666, og er da født ca. 1660. Han må da være død ved tinglysningen i 1698, og den eneste gjenlevende arvingen etter ham må trolig være nevnte Gjertrud Andersdatter.

Rasmus Trondsen er 16 år ved Sogneprestens manntall i 1664, og 14 år ved Fogdens manntall i 1665, dvs. født ca. 1650. Han er ikke nevnt i manntallet av 1666. Han må være død uten etterkommere før arveskiftet etter foreldrene.

- - - - -

Notatet er endret 15.04.19 pga. ny observasjon i matrikkel 1697 som sier at «Peders enke» er bruker etter Peder på Nord-Heggdal (Peder er bruker ennå i 1696, overtar etter Lars ca. 1670).

Notatet er endret igjen 21.04.19 pga. nye observasjoner i manntallene 1664-65-66, som forteller at det vitterlig var en sønn Anders på Gauset og at det også var enda en sønn der – Rasmus.